

VOM zet in op circulair ondernemen

Tekst: Veerle Fincken, Manager VOM vzw

Oppervlaktebehandeling is alom aanwezig: het lakwerk van een auto, het verchromen van kranen, het kleurtje van je GSM, aluminium gelakte raamprofielen, huishoudartikelen, gereedschappen, bruggen ... noem maar op. Achter deze "zo vanzelfsprekende" afwerking schuilen heel wat complexe technologieën. Geen industrie zonder oppervlaktebehandeling!

We leven in een wereld waarin grondstoffen eindig zijn. Het sluiten van materiaalkringlopen is daarom een prioriteit voor beleidsmakers op alle niveaus. Meer en meer zal een toeleverancier moeten aantonen dat hij "circulair en duurzaam" produceert. Maar wat betekent dit nu concreet voor de oppervlaktebehandeling en belangrijker nog, hoe begin je daaraan als ondernemer? VOM als technische vakvereniging vindt het belangrijk om tools aan haar bedrijven aan te reiken om dit gedachtengoed te implementeren in hun bedrijf.

In de coatingwereld voelen we te vaak nog aarzeling om stappen te zetten in de richting van circulair ondernemen. Men weet niet waar of hoe te starten. Vandaar dat VOM o.l.v. manager Veerle Fincken, samen met de U Hasselt, en experts van werecycle een overleg heeft georganiseerd op 26 januari met enkele ondernemers die strategisch gekozen hebben om voluit in te zetten op circulair ondernemen. Hamvraag van het gesprek was: **hoe succesvol circulair ondernemen?**

Partners die deel genomen hebben aan dit boeiend gesprek zijn:

Rob Ikink (CEO Galva Power Group Benelux (BEL/NL) & CEO Galva Union (FR)), Hans Hooyberg (poedercoat engineer en eigenaar van Hatwee), Serge Celis (Operation manager bij Orbix) en Nele Van Camfort (Circular Economy Specialist bij I-Revitalise). Het gesprek werd in goede banen geleid door experts Anne Froidmont en Geert Vaes (partners van werecycle).

Oppervlaktebehandelaars bewegen nog te veel in een lineaire economie

Wat men ziet bij de oppervlaktebehandelaars, eenvoudig gesteld, is dat men grondstoffen, materiaal en energie aankoopt, eigen materiaal of dat van zijn klant transformeert door enkele mechanische bewerkingen uit te voeren, een coating aanbrengt ter bescherming of om esthetische redenen en vervolgens deze afgewerkte producten aflevert aan de markt. Volgens Hans Hooyberg gaat het duurzaam denken in de oppervlaktebehandelende industrie eerder over meer m² of kg behandelen met minder materiaal en minder energie om een nog langere levensduur te realiseren. Het is

Figuur 1: Hans Hooyberg

momenteel technisch nog niet mogelijk om een coating te verwijderen van het product en deze te hergebruiken. We verbruiken aardse grondstoffen en ertsen maar geven (nog) niets terug aan moeder aarde!

Anders is het bij typische maakbedrijven die vanaf de tekentafel hun product zoveel mogelijk "circulair" kunnen ontwerpen. Mooie voorbeelden hiervan zijn de lichtarmaturen van VOM-lid ETAP die als een dienst "Light as a Service" aan de klanten aangeboden worden en "C2C-gecertificeerde raam-

en gevelproducten” van Schüco. Jammer genoeg waren beide heren verhinderd om deel te nemen aan dit overleg.

Omgekeerde bewijslast in de circulaire wereld

Figuur 2: Rob Ikink

Rob Ikink gelooft sterk dat toepassing van de Europese standaard CEN/TC 350 – “sustainability of construction works” een nieuwe impuls is om circulaire economie te verplichten in de staalindustrie en in de bouw. Ook conceptnorm zoals ISO 59020 verplicht ondernemers in deze richting. Door het gebruik van bovenstaande normen, zal de omgekeerde bewijslast ingevoerd worden in de maakindustrie. Verwerkers en producenten zullen moeten aantonen waar hun producten vandaan komen en dit over de hele waardeketen. Tevens moet transparant zijn wat de ecologische en sociale impact ervan is. Als bedrijf sta je daar momenteel erg geïsoleerd om deze data te bekomen. Als verzinker moet Rob Ikink bijvoorbeeld weten waar het zink vandaan komt? In welke omstandigheden is zinkerts gezuiverd of aangerijkt met andere legeringselementen? Toeleveranciers waren altijd onvoldoende transparant in het ter beschikking stellen van deze data maar hebben inmiddels eind 2021 een intensief project opgestart binnen de International Zinc Association waarvan we de eerste resultaten ergens in het vierde kwartaal van 2022 mogen verwachten. Een onderneming als Boliden uit Zweden heeft ten opzichte van andere grotere spelers momenteel wel een voorsprong op dit terrein. In Zweden waren ze dan al met meten=weten reeds een drietal jaar geleden gestart.

Figuur 3: Serge Celis

Duurzaamheid is geen trend – het is wilskracht, volharding en vertrouwen in uw ideeën

Serge Celis is reeds vanaf 2004 overtuigd van het innoverende proces van carbonatie en maakte van staalafval een hoogwaardig bouw materiaal. Dankzij de gepatenteerde carbstone technologie ontwikkelt Orbix de meest diverse hoogwaardige materialen met Carbinox® en CO₂ als binder, dus zonder cement. De echte doorbraak van deze technologie speelt zich nu af, bijna 20 jaar later, omwille van de strengere milieunormen, de stijgende CO₂-emissierechten (van 5 €/ton in 2004 tot +/- 80 €/ton in 2021) en het zerowastebeleid in de EU. Een tip die hij meegeeft, is blijven geloven en blijven volharden met heel uw team. Ook Rob Ikink bevestigt dat alle medewerkers en stakeholders actief betrokken moeten zijn in dit innovatie- of transformatieproces.

Het maken van een commitment

Circulair ondernemen kan enkel als je je als bedrijf een doelstelling oplegt. De ZINQ-groep is toegetreden tot het staalbouwakkoord waarvan in oktober 2021 de eerste krijtlijnen op papier zijn gezet. Dit keten-convenant gaat concrete, collectieve afspraken bevatten voor het terugdringen van de staalbouw gebonden emissies van CO₂ en andere schadelijke stoffen, het reduceren van de inzet van primaire grondstoffen en het bevorderen van circulair bouwen via hergebruik van bouwcomponenten en het recycleren van het materiaal staal.

Ook de andere gesprekspartners formuleren en communiceren heel duidelijk hun circulair commitment aan hun klanten en leveranciers. Ook het bedenken van energie oplossingen in het productieproces is een belangrijke driver om samen met klanten stappen te zetten in circulariteit.

Het juiste business model kiezen

Dit is wellicht de moeilijkste oefening die een bedrijf moet maken in een circulaire wereld. Nele Van Camfort heeft heel wat ervaring opgebouwd bij Volvo omtrent het bepalen van de Total Cost of Ownership. In haar huidige job gelooft ze in industriële symbiose of anders gezegd in de functionaliteitseconomie. Zij stimuleert bedrijven assets efficiënter te gebruiken om zo materiaal en kosten te besparen.

Figuur 4: Nele Van Camfort

Circulaire economie is véél meer dan een verkoopargument

De deelnemers zijn van mening dat het gaat over kwaliteit, levensduurverlenging, eco-efficiëntie, kostprijsberekening, eco-design, en dergelijke meer. Succes kan je enkel bereiken als je volgende zaken meeneemt in het transformatietraject:

1. Betrokkenheid van alle medewerkers en stakeholders
2. Interne en externe communicatie met een duidelijke boodschap
3. Bereidheid om kennis te verzamelen en te delen met elkaar, binnen het bedrijf maar ook tussen organisaties.
4. Samenwerking in de keten.

VOM en Circle Speed helpen coatingbedrijven op het juiste pad

We hebben goed geluisterd naar onze ondernemers en aan de hand van hun input is er een “**Circle Speed COATINGS traject**” uitgewerkt op maat voor de [VOM-leden](#)!

Het is een uniek, hands-on, innovatief en intensief leer- en groeitraject om oppervlaktebehandelaars en maakbedrijven te helpen versnellen naar circulair ondernemen. Dit traject start met een kick-off weekend gevolgd door een 5-tal inhoudelijke sessies – deels online, deels fysiek. Ook wordt een groepsworkshop voorzien om elke deelnemer op weg te helpen met zijn of haar circulaire ambities. Dit project kan rekenen op steun van het Agentschap Innoveren en Ondernemen.

Waar zit voor jouw organisatie circulaire meerwaarde?

Ontdek het en volg Circle Speed, een 30u durend leertraject van wercircle en UHasselt, met steun van VLAIO. Info: <https://www.circlespeed.be>. Of praat vrijblijvend met iemand van het wercircle-team om te zien welke aanpak het beste past.

Hier alvast het programma:

1. Online infosessie - 09/03/2022 (19u00-20u00)
2. Inspiratieweekend met overnachting 25/03/2022 (13u00) - 26/03/2022 (17u00)
3. Webinar inspirerende cases - 21/04/2022 (19u00-21u00)
4. Live sessie circular design thinking - 19/05/2020 (10u00-13u00)
5. Workshop: mijn circulaire business in interface met de waardeketen - 19/05/2022 (14u00-17u00)
6. Live sessie basiselementen van een haalbaarheidsstudie - 02/06/2022 (13u00-15u00)
7. Live sessie communicatie en go-to-market strategie - 02/06/2022 (15u30-18u00)
8. Bedrijfsbezoek Encon (Bilzen) : energie: efficiëntie en duurzame opwekking - 27/04/2022 (15u00-18u00)
9. Live sessie juridische elementen in circulaire economie - 14/06/2022 (13u00-15u00)
10. Feedback leertraject

Hoe deelnemen?

De kostprijs van dit totale project bedraagt 950 € pp, incl. inspiratieweekend en alle sessies. Er kan gebruik gemaakt worden van de KMO portefeuille. Facturatie verloopt via U Hasselt. Inschrijven kan rechtstreeks via de website <https://www.circlespeed.be> of via www.vom.be.

Meer info?

Anne Froidmont
anne.froidmont@werecircle.be
+32 472 76 65 64

Geert Vaes
geert.vaes@werecircle.be
+ 32 470 90 28 05

Veerle Fincken
v.fincken@vom.be
+32 476 91 90 45
Kapeldreef 60
3001 Leuven
www.vom.be
info@vom.be

Over VOM vzw

VOM vzw is een actieve, technische vakvereniging in het domein oppervlaktebehandeling van materialen in België. Momenteel hebben 300 bedrijven een lidmaatschap afgesloten. VOM groepeerd zowel loonbedrijven als opdrachtgevers, geïntegreerde bedrijven, leveranciers van producten of apparaten, onderzoekscentra en universiteiten.

Het is onze opdracht om algemene en technische informatie over allerlei coatingprocessen te verspreiden d.m.v. netwerkactiviteiten, cursussen, trainingen, bedrijfsbezoeken, studiedagen en publicaties, de beurs EUROFINISH, alsook om onze branche te vertegenwoordigen bij industrie en overheid. Alle disciplines van de oppervlaktebehandeling maar ook milieu, veiligheid en kwaliteit komen ruim aan bod.